

บทความวิจัย

ความสัมพันธ์ของอัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาลกับ ความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึก
ทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก

**Relationship between Professional Self-Concept of Nurses with Knowledge, Attitude, and
Skill on Nurse's Note as Perceived by Professional Nurses, Lomsak Hospital**

พิมพ์พรรณ อุดมสุข (Pimpan Udomsuk)*
ลัดดาวัลย์ แดงเถิน (Laddawan Daengthoen)**

บทคัดย่อ

การวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive research) ครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของ
อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาลกับความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของ
พยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงาน
ใน แผนกผู้ป่วยในทั้งหมด ที่มีการบันทึกทางการพยาบาล จำนวน 66 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวม
ข้อมูล ประกอบไปด้วยแบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล แบบสอบถาม ความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึก
ทางการพยาบาล และแบบสอบถามอัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก
ซึ่งผ่านการตรวจสอบความตรง และความเที่ยงของแบบสอบถาม โดยแบบสอบถามความรู้ มีความเที่ยง
เท่ากับ 0.74 แบบสอบถามเจตคติ ทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล และอัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล
มีค่าความเที่ยงเท่ากับ 0.95, 0.94 และ 0.93 ตามลำดับ การวิเคราะห์ข้อมูลใช้การหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน ผลการวิจัย พบว่า

1. อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.81$, $SD. = .40$) ความรู้ในการบันทึกทาง
การพยาบาล อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 17.13$, $S.D. = .94$) เจตคติในการบันทึกทางการพยาบาล และ
ทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.17$, $SD. = .53$ และ $\bar{X} = 4.02$, $SD. = .56$
ตามลำดับ)

2. อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับเจตคติ และทักษะในการบันทึก
ทางการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ($r = .682$, $r = .571$
ตามลำดับ)

คำสำคัญ: อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล การบันทึกทางการพยาบาล

* นิสิตหลักสูตรพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารการพยาบาล) มหาวิทยาลัยนเรศวร

**ผู้ช่วยศาสตราจารย์ คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร

Abstract

The purpose of this descriptive research was to study the relationship between professional self-concept of professional nurses, knowledge, attitudes, and skills on nurse's note as perceived by professional nurses, Lomsak Hospital. The population was 66 registered nurses providing services to the patient at in-patient department and doing nursing document. The data collection instruments consisted of questionnaires of demographic information, questionnaires of knowledge, skills, and attitudes concerning the nurse's note and questionnaires of self-concept of nursing of the professional nurses in Lomsak Hospital, which were tested for validity and reliability. The questionnaires of knowledge were tested for reliability with a Kuder-Richardson of 0.74, and the questionnaires of attitudes and skills concerning the nurse's note and questionnaires of self-concept of nursing were tested by the Cronbach's Alpha reliability coefficients which were 0.95, 0.94 and 0.93 respectively. Research data were analyzed by a computer program to find out percentage, mean, standard deviation and Pearson product-moment correlation coefficient. The findings were as follows:

1. The self-concept nursing of the professional nurses was at the high level ($\bar{X} = 3.81$, SD. =.40), the scores of knowledge of nurse's note was at the highest level ($\bar{X} = 17.13$, SD. =.94), and the attitudes toward nurse's note and skills on nurse's note were at the high level ($\bar{X} = 4.17$, SD. = .53 and $\bar{X} = 4.02$, SD. = .56 respectively).

2. There was a statistically significant relationship on the medium level between the nursing self-concept and the attitudes and skills on nurse's note as perceived by professional nurses at $p < .01$ ($r = .682$, $r = .571$ respectively).

Keywords : Self-concept of nurses, Nurse's note

ความสำคัญของปัญหา

การพยาบาล หมายถึง การกระทำต่อมนุษย์เกี่ยวกับการดูแลและการช่วยเหลือเมื่อเจ็บป่วย การฟื้นฟูสภาพ การป้องกันโรค และการส่งเสริมสุขภาพ รวมทั้งการช่วยเหลือแพทย์ทำการรักษาโรค ทั้งนี้โดยอาศัยหลักวิทยาศาสตร์และศิลปะการพยาบาล (สภาการพยาบาล, 2528) ดังนั้นผู้ประกอบวิชาชีพพยาบาลและการผดุงครรภ์จึงต้องให้การพยาบาลและผดุงครรภ์ในระดับที่ดีที่สุดในการปฏิบัติต่อผู้ป่วยและสภาการพยาบาลได้กำหนดมาตรฐานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ไว้ในประกาศมาตรฐานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ.2544

หนึ่งในมาตรฐานที่สำคัญ คือ มาตรฐานที่ 5 เกี่ยวกับการบันทึกและการรายงานทางการพยาบาล ให้ครอบคลุมการดูแลผู้รับบริการตามกระบวนการพยาบาล โดยครบถ้วนถูกต้อง ตามความเป็นจริง ชัดเจน กระตือรือร้น มีความต่อเนื่อง และสามารถใช้เพื่อประเมินคุณภาพบริการการพยาบาลและการผดุงครรภ์ได้ (สภาการพยาบาล, 2544)

หลักการบันทึกทางการพยาบาลที่สำคัญ จะสะท้อนถึงคุณภาพการปฏิบัติการพยาบาล และเป็นหลักฐานทางกฎหมายในการให้บริการของพยาบาลวิชาชีพในกองการพยาบาล กระทรวงสาธารณสุข (กองการพยาบาล

สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข, 2539) ได้กำหนดแนวทางในการบันทึกทางการแพทย์ด้วยหลัก 4C ไว้ดังนี้ 1) ความถูกต้อง (Correct) หมายถึง การบันทึกข้อมูลเกี่ยวกับการผู้ใช้บริการลงแบบฟอร์ม มีความถูกต้อง ตรงตามความเป็นจริง และเชื่อถือได้ตามปัญหา และความต้องการของผู้ป่วยที่สัมพันธ์หรือสอดคล้องกับอาการ อาการแสดง ตามภาวะของโรคและสภาพที่เป็นจริงของผู้รับบริการ 2) ความครบถ้วน (Complete) หมายถึง การบันทึกมีความสมบูรณ์ ครอบคลุมครบถ้วน และต่อเนื่อง สามารถระบุปัญหาความต้องการ และอาการเปลี่ยนแปลงของผู้ป่วยที่ครอบคลุมทางการแพทย์ทั้งสี่มิติ คือการดูแลรักษา การป้องกันภาวะแทรกซ้อน และความพิการ การส่งเสริมฟื้นฟูสุขภาพ รวมทั้งการดูแลสุขภาพตนเองของผู้ป่วย โดยยึดปัญหาความต้องการของผู้ป่วยเป็นศูนย์กลางตามกระบวนการ 3) ความชัดเจน (Clear) หมายถึง บันทึกข้อมูลด้วยตัวอักษร ตัวเลขเครื่องหมายต่างๆ ชัดเจน อ่านง่าย ใช้คำย่อ และสัญลักษณ์ที่เป็นสากล และ 4) ได้ใจความ (Concise) หมายถึง การบันทึกมีความกะทัดรัด สั้น ได้ใจความ ตรงประเด็นตามสภาพเป็นจริงของผู้ป่วย อ่านเข้าใจง่าย และต่อเนื่องตามกระบวนการพยาบาล และบ่งชี้ให้เห็นความก้าวหน้าในการพยาบาล สามารถนำไปปฏิบัติได้ทันที

การที่ผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลเขียนบันทึกทางการแพทย์พยาบาลได้อย่างสมบูรณ์นั้น จะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการพยาบาล เพราะการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลนั้นจะบันทึกตามกระบวนการพยาบาลที่พยาบาลให้การพยาบาลกับผู้ป่วย ซึ่งความรู้ เจตคติ ทักษะ มีความสัมพันธ์กับการบันทึกทางการแพทย์ (รภิญญา วิเชียรพักตร์, 2551; พรชนก ชันชะรุ, 2554; Landa, 2009) นอกจากนั้นพยาบาลวิชาชีพ ต้องเห็นความสำคัญและมีความมุ่งมั่นในการที่จะใช้กระบวนการพยาบาล เนื่องจากการเขียนบันทึกทางการแพทย์พยาบาลนั้น เป็นสิ่งที่ยุ่งยาก ดังนั้นพยาบาลต้องเห็นความสำคัญ และเห็นคุณค่าของบทบาทพยาบาลในการเขียนบันทึกทางการแพทย์พยาบาล และเห็นความสำคัญต่อการการ

ประกอบวิชาชีพการพยาบาล ซึ่งหากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ (self -concept) ใดๆ ก็จะแสดงออกซึ่งพฤติกรรม การกระทำที่ตนเชื่อ และเห็นในสิ่งแวดล้อมที่ตนเป็นอยู่ การที่พยาบาลวิชาชีพมีความเชื่ออย่างไร และคิดนึกในเรื่องใดที่เป็นประจำจากประสบการณ์ และการทำตามแบบที่เป็นอยู่โดยไม่กระทบความเป็นส่วนตัวของตนเองก็จะกระทำสิ่งนั้น และแสดงออกเป็นการปฏิบัติ ซึ่งสตราเซน (Strasen, 1992) เสนอแนวคิดว่าบุคคลที่มีอัตมโนทัศน์ในวิชาชีพพยาบาล หรือความเชื่อแห่งตน (Self-mage) เป็นสิ่งเดียวกัน หากบุคคลมีอัตมโนทัศน์ในวิชาชีพการพยาบาลสูงจะแสดงออกต่อความสามารถในการรับผิดชอบในงานการพยาบาลของตน มีความรับผิดชอบตนเอง มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานและส่งผลต่อการปฏิบัติงานในวิชาชีพได้สูงเช่นกัน และหากพยาบาลวิชาชีพประสบความสำเร็จในงานที่ทำมากเท่าใด ความเชื่อมั่นในตนเองก็จะสูงขึ้น และจะทำต่อเนื่องอย่างถูกต้องตลอดไป ดังนั้นอัตมโนทัศน์จึงเป็นปัจจัยหลักของพฤติกรรมมนุษย์ และอัตมโนทัศน์ประกอบด้วย การใช้ตนเองเป็นเกณฑ์ คือด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจ ด้านพฤติกรรม การแสดงออก และการใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์ คือด้านศีลธรรม จรรยา ด้านส่วนตัว ด้านครอบครัว ด้านสังคม (กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล, 2531)

การที่จะส่งเสริมให้พยาบาลวิชาชีพได้มีการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลได้สมบูรณ์ตามเป้าหมายขององค์การพยาบาลวิชาชีพจำเป็นต้องมีอัตมโนทัศน์ที่ดีในการปฏิบัติกรพยาบาลและเห็นความสำคัญของการบันทึกทางการแพทย์พยาบาลด้วยเช่นกัน จากการศึกษาทบทวนวรรณกรรม ยังไม่มีรายงานการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาอัตมโนทัศน์กับการบันทึกทางการแพทย์พยาบาล ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก ซึ่งมีประเด็นการบันทึกไม่สมบูรณ์ตามเป้าหมายที่กำหนด จึงสนใจที่จะศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างอัตมโนทัศน์และพฤติกรรม การบันทึกทางการแพทย์พยาบาลของพยาบาล เพื่อเป็นข้อมูลเชิงประจักษ์ในการพัฒนาพยาบาลในโรงพยาบาลให้สามารถบันทึกทางการแพทย์พยาบาลได้สมบูรณ์ตามเป้าหมายต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของอ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาลกับความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก

สมมติฐานการวิจัย

อ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์กับความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยแบบเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ประชากรที่ใช้ศึกษาเป็นพยาบาลวิชาชีพที่ปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยในที่มีการบันทึกทางการพยาบาลของโรงพยาบาลหล่มสัก ทั้งหมดจำนวน 66 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นประกอบด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ เพศ วุฒิการศึกษา สถานภาพสมรส ประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยใน การอบรมเรื่องการบันทึกทางการพยาบาล และระยะเวลาที่ได้รับ การอบรมเกี่ยวกับบันทึกทางการพยาบาล

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามอ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวคิดของ กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล (2531) ประกอบด้วย การใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์ คือ ด้านความเป็นเอกลักษณ์ ด้านความพึงพอใจ ด้านพฤติกรรม การแสดงออกและการใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์ คือ ด้านศีลธรรม จรรยา ด้านส่วนตัว มีค่าความเที่ยงโดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟา ของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) เท่ากับ 0.93

ส่วนที่ 3 แบบสอบถาม ความรู้ เจตคติ และทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากการ ทบทวนวรรณกรรมในเรื่องการพัฒนาระบบบันทึกทาง

การพยาบาลในด้าน ความรู้ เจตคติ และทักษะในการ บันทึกทางการพยาบาล ของสุรีย์ ธรรมิกบวร (2540) ร่วมกับแนวคิดการบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ ของกองการพยาบาล (2539) มีค่าความเที่ยงของ แบบสอบถามความรู้ตามวิธีคูเคอร์ ริชาร์ดสัน (Kuder-Richardson) KR-20 เท่ากับ 0.74 แบบสอบถามเจตคติ และทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล มีค่าความเที่ยง โดยใช้สัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach 's alpha coefficient) เท่ากับ 0.95 และ 0.94 ตามลำดับ

การพิทักษ์สิทธิกลุ่มตัวอย่าง

งานวิจัยนี้ผ่านการรับรองจากคณะกรรมการ จริยธรรมวิจัยในมนุษย์ มหาวิทยาลัยนเรศวร เลขที่ COE No. 229/2015 และ IRB No. 496/58 และผู้วิจัย พิทักษ์สิทธิของกลุ่มตัวอย่างตลอดระยะเวลาในการ ดำเนินการวิจัย

วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

ทำโดยผู้วิจัยทำหนังสือจากคณบดี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยนเรศวร ถึงผู้อำนวยการ โรงพยาบาล หล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ เพื่อขอความร่วมมือในการ เก็บรวบรวมข้อมูล เป็นระยะเวลา 2 สัปดาห์ ผู้วิจัยรวบรวมแบบสอบถาม และตรวจสอบความสมบูรณ์ถูกต้อง ของแบบสอบถามที่รวบรวมได้ และนำไปวิเคราะห์ ข้อมูลทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ทำโดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปในการ วิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้สถิติ คือ การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) และ หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation)

ผลการวิจัย

1. พยาบาลวิชาชีพ เป็นเพศหญิงทั้งหมด 66 คน มีอายุเฉลี่ย 36.15 ปี อายุอยู่ในช่วง 20-29 ปี มีจำนวน

มากที่สุด ร้อยละ 37.9 วุฒิการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่าจำนวนมากที่สุด คือ ร้อยละ 92.4 มีสถานภาพสมรส ร้อยละ 56.1 มีประสบการณ์ในการปฏิบัติงานในแผนกผู้ป่วยใน มากกว่า 10 ปี ร้อยละ 43.9 เคยเข้ารับการอบรมเกี่ยวกับการบันทึกทางการแพทย์ ร้อยละ 90.9 ระยะเวลาที่ได้รับ การอบรมเกี่ยวกับบันทึกทางการแพทย์ เฉลี่ย 2.18 วัน

2. อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล ของพยาบาลวิชาชีพโรงพยาบาลหล่มสัก อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.81$, $SD. = .40$) จำแนกได้ดังนี้ การใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.78$, $SD. = .46$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identify) ด้านความพึงพอใจ (Self-satisfaction) และด้านพฤติกรรม การแสดงออก (Behavior) ทั้ง 3 ด้าน อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.99$, $SD. = .53$, $\bar{x} = 3.70$, $SD. = .57$ และ $\bar{x} = 3.69$, $SD. = .56$ ตามลำดับ) การใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.84$, $SD. = .41$ ตามลำดับ) เมื่อพิจารณา รายด้านพบว่า ด้านศีลธรรม จรรยา (Moral-ethical) และ ด้านส่วนตัว (Personal self) อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.04$, $SD. = .55$ และ $\bar{x} = 3.63$, $SD. = .55$ ตามลำดับ)

3. ความรู้ในการบันทึกทางการแพทย์ มีคะแนน ความรู้สูงสุด 20 คะแนน และต่ำสุด 15 คะแนน มีค่าเฉลี่ย 17.13 อยู่ในระดับความรู้มากที่สุด ($\bar{x} = 17.13$, $SD. = .94$) คิดเป็นร้อยละ 85.65 เจตคติในการบันทึกทางการแพทย์ และทักษะในการบันทึกทางการแพทย์ ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.17$, $SD. = .53$ และ $\bar{x} = 4.02$, $SD. = .56$ ตามลำดับ)

4. อัตมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ ระดับปานกลางกับเจตคติในการบันทึกทางการแพทย์ ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ($r = .682$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identify) และ อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจ (Self-satisfaction) อัตมโนทัศน์ด้านศีลธรรม จรรยา (Moral-ethical) อัตมโนทัศน์ด้านส่วนตัว (Personal self) มีความสัมพันธ์ ระดับปานกลางกับทักษะในการบันทึกทางการแพทย์

ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ $p < .01$ ($r = .571$) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อัตมโนทัศน์ด้านความเป็นเอกลักษณ์ (Identify) อัตมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจ (Self-satisfaction) ด้านศีลธรรม จรรยา (Moral-ethical) ด้านส่วนตัว (Personal self) อยู่ในระดับปานกลาง และอัตรโนทัศน์ด้านพฤติกรรม การแสดงออก (Behavior) อยู่ในระดับต่ำ และพบว่าไม่มีความสัมพันธ์ของ อัตรโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล กับ ความรู้ในการบันทึกทางการแพทย์ ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ดังแสดงในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่าง อ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาลกับ ความรู้ เจตคติและทักษะในการบันทึกทางการพยาบาล ตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก

อ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล	ความรู้	เจตคติ	ทักษะ
การใช้ตัวเองเป็นเกณฑ์	.119	.656**	.516**
ด้านความเป็นเอกลักษณ์	-.053	.639**	.606**
ระดับ		ปานกลาง	ปานกลาง
อ้อมโนทัศน์ด้านความพึงพอใจ	.170	.581**	.450**
ระดับ		ปานกลาง	ปานกลาง
อ้อมโนทัศน์ด้านพฤติกรรมกรรมการแสดงออก	.138	.434**	.270*
ระดับ		ปานกลาง	ต่ำ
การใช้ผู้อื่นเป็นเกณฑ์	.121	.692**	.573**
อ้อมโนทัศน์ด้านศีลธรรม จรรยา	.171	.598**	.588**
ระดับ		ปานกลาง	ปานกลาง
อ้อมโนทัศน์ด้านส่วนตัว	.125	.497**	.389**
ระดับ		ปานกลาง	ปานกลาง
ภาพรวมอ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล	.151	.682**	.571**
ระดับ		ปานกลาง	ปานกลาง

* $p < .05$ ** $p < .01$

อภิปรายผล

ผู้วิจัยอภิปรายตามสมมติฐาน ดังนี้

ผลการศึกษาพบว่า อ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับเจตคติในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ $p < .01$ ($r = .682$) ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ คาร์ล โรเจอร์ (1902-1987 อ้างในศรีเรือนแก้วกั้งวาล, 2554) ที่มีแนวคิดเกี่ยวกับตัวตนของบุคคล (Self) ว่าเป็นประสบการณ์เฉพาะตนของบุคคลหนึ่งบุคคลใดผสมปนกันเข้าเป็น ตัวตน ของบุคคลนั้น คนที่มองเห็น คือภาพของคนที่เราเห็นเองว่า คนเป็นอย่างไร คือใคร มีความสามารถ ลักษณะเฉพาะตนอย่างไร และกอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล (2531) กล่าวว่า อ้อมโนทัศน์ เป็นสิ่งที่ส่งผลต่อการปฏิบัติทั้งใน ทางที่ดี และไม่ดีขึ้นกับการรับรู้จากประสบการณ์และสิ่งแวดล้อม อ้อมโนทัศน์ ได้รับความสนใจ และเป็นที่ยอมรับเป็นองค์ประกอบ

ที่สำคัญของพฤติกรรมที่มีจุดมุ่งหมาย ถือว่าเป็นส่วนสำคัญ ที่เป็นแก่นแท้ และคุณลักษณะประจำตัวของบุคคล (สุกัญญา วิบูลย์พานิช, 2536)

อ้อมโนทัศน์จึงเป็นสิ่งที่สำคัญต่อการแสดงออกของบุคคล หากบุคคลใดมีอ้อมโนทัศน์ในทางบวก หรือมีอ้อมโนทัศน์ที่ดีต่อตนเอง ย่อมส่งผลให้พฤติกรรมของเขาเป็นไปตามความคาดหวัง และบรรทัดฐานของสังคม นอกจากนี้ผลการวิจัยพบว่า อ้อมโนทัศน์วิชาชีพพยาบาล มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง กับทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ ($r = .571$) และเมื่อพิจารณาในรายละเอียดพบว่าพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก มีทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลโดยการ ใช้กระบวนการพยาบาลเป็นหลัก มากทุกข้อรายการ เช่น บันทึกการวินิจฉัยการพยาบาลที่บอกให้ทราบถึงปัญหา

ที่ต้องการหรืออาการหรือพฤติกรรมที่เปลี่ยนแปลงได้ บันทึกการวางแผนการพยาบาลเพื่อแก้ไขปัญหามาตามการจัดลำดับความสำคัญที่เร่งด่วนของปัญหา บันทึกการปฏิบัติกิจกรรมการพยาบาล สอดคล้องกับความต้องการของผู้ป่วยที่ระบุไว้ในแผนการพยาบาลและบันทึกการประเมินผลการพยาบาลได้อย่างครบถ้วน ชัดเจนต่อเนื่อง และยังมีกรบันทึกการประเมินสภาพของผู้ป่วย โดยการซักถามประวัติความเจ็บป่วยจากผู้ป่วยและหรือญาติหรือผู้ดูแลด้วย

แต่เมื่อพิจารณาด้านความรู้พบว่า อัครมนโณทัศน์ วิชาชีพพยาบาลไม่มีความสัมพันธ์กับความรู้ในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ ซึ่ง ประภาเพ็ญ สุวรรณ (2536) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่า ความรู้อย่างเดียวไม่ได้เป็นเครื่องยืนยันว่าคุณจะปฏิบัติตามสิ่งที่ตนรู้เสมอไป เจตคติจะเป็นตัวเชื่อมระหว่างความรู้ที่บุคคลได้รับการกระทำหรือการปฏิบัติ ทำให้พบว่าอัครมนโณทัศน์วิชาชีพพยาบาลมีความสัมพันธ์ระดับปานกลางกับเจตคติในการบันทึกทางการพยาบาลตามการรับรู้ของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลหล่มสัก ซึ่งพยาบาลวิชาชีพเขียนบันทึกทางการพยาบาลได้อย่างสมบูรณ์นั้น จะต้องมีความเข้าใจในกระบวนการพยาบาล เพราะการบันทึกทางการพยาบาลนั้นจะบันทึกตามกระบวนการพยาบาลที่พยาบาลให้การพยาบาลกับผู้ป่วย และจากการศึกษาของพรชนก ชันชะรุ (2545) ได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ควรเพิ่มพูนความรู้แก่พยาบาลเกี่ยวกับการบันทึกทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อปรับวิธีการเขียนให้มีความถูกต้อง และทันสมัยอยู่เสมอกระตุ้นให้พยาบาลใช้ความรู้และประสบการณ์ในการประเมินผู้ป่วยอย่างมีแบบแผน โดยการปรับแบบบันทึกทางการพยาบาลให้เอื้อต่อการเขียนบันทึกทางการพยาบาลพัฒนาแบบบันทึกให้มีความสะดวกและง่ายต่อการบันทึก ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการบันทึกทางการพยาบาล มีการนิเทศด้านการบันทึกทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่อง ก็จะทำให้พยาบาลตื่นตัวและให้ความสำคัญกับการเขียนบันทึกทางการพยาบาลมากขึ้น (กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวงกระทรวงสาธารณสุข, 2554) เช่นเดียวกับการศึกษาของ

รภิญญา วิเชียรพัทธ์ (2551) ที่ศึกษาเกี่ยวกับองค์ประกอบปัจจัยที่เหมาะสมในการบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขต 11 พบว่าการสนับสนุนจากบุคคลที่เกี่ยวข้อง เจตคติ ทักษะการบันทึก ความรู้และการมอบหมายงาน เป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. จากผลการวิจัยพบว่า พยาบาลวิชาชีพมีความรู้ในการบันทึกทางการพยาบาลอยู่ในระดับมากที่สุด เจตคติและทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลอยู่ในระดับมาก โรงพยาบาลยังควรต้องพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนให้ความรู้ในเรื่องการใช้กระบวนการพยาบาลในการปฏิบัติการพยาบาล และการบันทึกทางการพยาบาลอย่างต่อเนื่องเพื่อให้พยาบาลวิชาชีพสามารถบันทึกทางการพยาบาลได้อย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด

2. จากผลการวิจัยพบว่า อัครมนโณทัศน์วิชาชีพพยาบาลด้านพฤติกรรมกรแสดงออกมีความสัมพันธ์กับทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลอยู่ในระดับต่ำ จึงควรส่งเสริม สนับสนุนให้มีการพัฒนาทักษะในการบันทึกทางการพยาบาลอย่างมีคุณภาพตามเกณฑ์เพื่อที่จะให้เกิดพฤติกรรมกรบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ควรมีการวิจัยในประเด็นต่อไปนี้

1. ปัจจัยด้านนโยบายการบริหาร ด้านการนิเทศและด้านภาระงานหรืออัตรากำลังที่เหมาะสมในการบันทึกทางการพยาบาลที่มีคุณภาพของพยาบาลวิชาชีพ
2. รูปแบบการนิเทศงานเพื่อพัฒนาการบันทึกทางการพยาบาล

เอกสารอ้างอิง

- กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. (2539). *เกณฑ์การตรวจสอบบันทึกทางการพยาบาล. ในการควบคุมคุณภาพการพยาบาล เล่ม 5* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: ธรรมศาสตร์.
- กองการพยาบาล สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงสาธารณสุข. (2554). *มาตรฐานการพยาบาลในโรงพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กอบกุล พันธุ์เจริญวรกุล. (2531). *มโนคติในการพยาบาลแบบองค์รวม ใน เอกสารประชุมวิชาการ คณะพยาบาลศาสตร์ ครั้งที่ 1* (หน้า 82-83). กรุงเทพฯ: คณะแพทยศาสตร์ ศิริราชพยาบาล.
- ประภาเพ็ญ สุวรรณ. (2536). *พฤติกรรมศาสตร์ พฤติกรรมสุขภาพและสุขศึกษา*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาการพิมพ์.
- พรชนก ชันชะรุ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เกี่ยวกับการบันทึกการพยาบาลกับคุณภาพการบันทึกการพยาบาลของพยาบาลวิชาชีพประจำการในโรงพยาบาลศรีนครินทร์ คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น . วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*
- รภัญญา วิเชียรพัทธ์. (2551). *องค์ประกอบปัจจัยที่เหมาะสมในการบันทึกการพยาบาลที่มีคุณภาพของพยาบาลวิชาชีพ โรงพยาบาลชุมชน เขต 11. วิทยานิพนธ์ พย.ม., มหาวิทยาลัยขอนแก่น, ขอนแก่น.*
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2554). *ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ* (พิมพ์ครั้งที่ 16). กรุงเทพฯ: หอมชาวบ้าน.
- สภาการพยาบาล. (2559). *มาตรฐานการพยาบาลและการผดุงครรภ์ 2540*. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2559, จาก <http://www.tnc.or.th/law/page-6.html>
- สภาการพยาบาล. (2559). *พระราชบัญญัติวิชาชีพการพยาบาลและการผดุงครรภ์ พ.ศ. 2528*. สืบค้นเมื่อ 20 กันยายน 2559, จาก <http://www.tnc.or.th:81/parliament-1-list.html>.
- สุกัญญา วิบูลย์พานิช. (2536). *อ้อมโนทัศน์และการพึ่งตนเองทางเศรษฐกิจของคนพิการ. วิทยานิพนธ์ พบ.ม., สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์, กรุงเทพฯ.*
- สุริย์ ธรรมิกบวร. (2540). *การบันทึกทางการพยาบาล* (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: นิวเวฟพัฒนา.
- Landa, J.M. (2009). Predictive validity of perceived emotional intelligence on nursing students' self-concept. *Nurse Education Today*, 29, 801-808.
- Strasen, L. (1992). *The image of Professional Nursing Strategies for Action*. Philadelphia: J.B Lippincott .